

Spysware

Wat te doen tegen verborgen software op uw computer

Doet uw computer ineens anders dan normaal?

Verschijnen er willekeurig internetschermen of pop-ups

in beeld, waarvan u niet weet waar ze vandaan komen?

Is uw computer merkbaar trager geworden of is uw

startpagina van internet ineens veranderd? U heeft dan

mogelijk spyware op uw computer.

Maar wat is spyware nu eigenlijk? Hoe kunt u merken

of uw computer is besmet met spyware en hoe komt u

er dan weer vanaf? En vooral, hoe kunt u spyware voor-

komen? Deze folder geeft u een beknopt antwoord op

al deze vragen.

Wat is spyware?

Spyware is software die stiekem op uw computer wordt geïnstalleerd en daarna (zonder dat u het in de gaten heeft) gegevens doorstuurt aan anderen. Dit kunnen gegevens zijn over de websites die u bezoekt, uw koopgedrag op internet of uw zoekgedrag op een zoekmachine. Maar het kan ook ernstiger zijn. Zo bestaat er spyware die uw bank- en creditcardgegevens achterhaalt. Deze worden vervolgens doorverkocht aan criminelen die hier veel geld voor over hebben. Spyware is dus niet alleen irritant, het kan ook geld kosten als criminelen er met uw bankgegevens vandoor gaan.

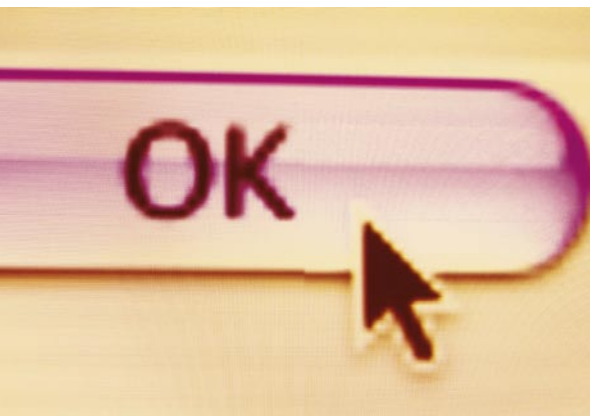
Een belangrijk verschil tussen computervirussen en spyware is dat virussen proberen uw computergegevens te vernielen. Spyware wordt echter gebruikt om geld te verdienen met de over u verzamelde gegevens.

Is spyware verboden?

Het is verboden voor anderen om software of bestanden op uw computer te zetten, als zij u geen informatie hebben gegeven over het doel van die software en bestanden. Zonder uw expliciete toestemming mogen websites ook geen gegevens verzamelen die op uw computer staan. De stiekeme installatie van spyware is dus verboden, net als het stiekem verzamelen van gegevens over uw computergedrag.

Welke instantie in Nederland belast is met het toezicht op spyware hangt af van de invalshoek die gekozen wordt. De OPTA (Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit) is belast met het toezicht op de telecommunicatiewetgeving, waarin staat dat de stiekeme installatie van spyware verboden is. Het CBP (College bescherming persoonsgegevens) ziet er op toe dat persoonsgegevens verwerkt worden volgens de wet.

Hoe loopt u spyware op?

- Spyware wordt soms in **combinatie met gratis software** verzonden. Als u gratis software installeert, is het daarom belangrijk dat u altijd de gebruikersovereenkomst doorleest. Let op: als u spyware verwijderd is het mogelijk dat u deze gratis programma's niet meer kunt gebruiken. Houd hier rekening mee als u spyware gaat verwijderen.
- Spyware kan zich installeren als u doorklikt op **misleidende pop-up advertenties**.
- Er bestaan websites die bij uw bezoek proberen om spyware te installeren op uw computer. U merkt dit als u allerlei rare schermen ziet die vragen of u op **'ja' of 'akkoord'** wilt klikken. Als uw computer lang niet ge-update is, gebeurt deze installatie automatisch! Vooral bij websites met illegale mp3's, illegale software of gratis porno loopt u een verhoogd risico op spyware.
- **Als uw computer al besmet is** met spyware kan deze spyware andere, nieuwe spyware installeren op uw computer.
- Het downloaden van bestanden via zogenaamde **peer-to-peer netwerken** (waar u bijvoorbeeld gratis muziekbestanden uit kan wisselen met andere gebruikers) kan tot gevolg hebben dat u ook onbewust spyware downloadt.
- Ook **bijlagen bij e-mails** kunnen spyware bevatten. Open nooit bijlagen van e-mails die u niet vertrouwt.

Is mijn computer besmet met spyware?

Hieronder staan een paar symptomen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van spyware:

- U krijgt vervelende **pop-ups** in beeld als u uw computer aanzet of als u aan het internetten bent. Deze pop-ups kreeg u voorheen nooit op uw scherm.
- U gaat het internet op en er opent **een andere startpagina** dan die u ingesteld had, en het lukt u niet dit te veranderen.
- Uw normale zoekpagina op internet is **ongevraagd vervangen door een andere**.
- Op uw bureaublad bevinden zich **nieuwe iconen** die u niet zelf heeft geplaatst.
- U heeft ongevraagd één of meerdere **toolbars** onder de adresbalk van uw internetbrowser.
- Als u **een foute URL** (internetadres) intoetst dan komt u telkens op dezelfde, vaak commerciële website terecht.
- Uw computer is merkbaar **trager** geworden.

Hoe voorkomt u spyware?

- Spyware kan automatisch geïnstalleerd worden op computers die onvoldoende beveiligd zijn. Ga daarom naar <http://windowsupdate.microsoft.com> en **download regelmatig de nieuwste reparatiesoftware en updates** voor Windows.

- Installeer een goede **virusscanner** en **firewall** en houd deze up-to-date. Goede programma's zijn verkrijgbaar bij computerwinkels of uw internetprovider.
- Installeer **anti-spyware programma's**, zoals Lavasoft Ad-Aware, Spybot – Search & Destroy of Microsoft Anti-Spyware. Laat uw computer regelmatig controleren door deze programma's. U kunt het beste verschillende programma's naast elkaar gebruiken. De hierboven genoemde anti-spyware programma's sporen spyware op en geven u de keuze of u gevonden spyware wilt verwijderen of wilt behouden. Op de markt zijn verschillende nep anti-spyware programma's te verkrijgen, deze programma's bevatten namelijk zelf spyware. Let dus goed op met welke programma's u werkt.
- Als u een **pop-up** wilt **afsluiten** doe dit dan **altijd met de rode X** rechtsboven in het venster, zo bent u er zeker van dat de pop-up afgesloten is. U kunt ook de toetscombinatie Alt – F4 gebruiken om deze schermen te sluiten.
- Realiseer dat **100% bescherming nooit gegarandeerd** is. Gebruik uw gezond verstand, klik nooit zomaar op een pop-up als u niet weet wat de gevolgen zijn en zorg dat u duidelijk weet waar u mee akkoord gaat als u ergens uw toestemming voor geeft.

Voor meer informatie en vragen over spyware of andere internet risico's kunt u terecht bij:

Surf op Safe

Ga naar www.surfopsafe.nl voor informatie over veilig internetten of vraag gratis de brochure van Surf op Safe aan via www.postbus51.nl of telefoonnummer 0800 8051.

De Waarschuwingsdienst

Ga naar www.waarschuwingsdienst.nl en blijf op de hoogte van de allerlaatste computerbedreigingen, zoals computervirussen, wormen en kwetsbaarheden in software.

Ministerie van Economische Zaken (EZ)

Ga voor telecommunicatie-regelgeving naar www.minez.nl en kies bij 'onderwerpen' voor 'telecommunicatie en post'.

Deze uitgave van het ministerie van Economische Zaken, Directoraat-Generaal Telecommunicatie en Post (DGTP) is met grote zorgvuldigheid opgesteld in samenwerking met de Safe Internet Foundation. Desondanks kunnen aan de tekst geen rechten worden ontleend. Gratis exemplaren van deze brochure kunt u telefonisch bestellen bij Postbus 51, telefoon 0800 8051, elke werkdag van 9.00 uur tot 21.00 uur, of opvragen via www.minez.nl.

Augustus 2005

Publicatienummer: 05TP21

OPTA

OPTA is de toezichthouder voor de post- en elektronische communicatiesector. Voor meer informatie over wettelijke regels die gelden voor aanbieders van elektronische communicatienetwerken en -diensten kunt u terecht op www.opta.nl.

CBP

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) houdt toezicht op de naleving van wetten die het gebruik van persoonsgegevens regelen. Met vragen op het gebied van privacy kunt u gaan naar www.cbpweb.nl.

Ministerie van Economische Zaken